

NOTAT

Recidiv-opfølgning vedrørende ungdomssanktionsdømte med anbringelse på den sikrede institution Grenen

1. Overblik

Dette notat belyser omfanget og arten af tilbagefald til ny kriminalitet (recidiv) efter idømmelsen af en ungdomssanktion. Formålet er at foretage en foreløbig vurdering af resultaterne af Grenens indsats i forhold til at forhindre recidiv blandt unge idømt en ungdomssanktion i perioden 2003 til 2005.

Dato 15.10.2007
Sagsbehandler: Morten Greve
Tel. +45 8728 4942
morten.greve@stab.rm.dk
Sagsnr. 1-35-73-3-7

Side 1/5

Der skelnes mellem Grenens unge i længerevarende, sammenhængende forløb og unge med mere fragmenterede forløb på flere forskellige anbringelsessteder, herunder Grenen. Data vedrørende de unge fra Grenen sammenlignes med data fra en landsdækkende undersøgelse, som dækker ungdomssanktionsdomme fra 2001 til 2004.

De vigtigste resultater:

- Recidivandele: 57 % for Grenens længerevarende forløb; 75 % for Grenens kortere forløb; 82 % i den landsdækkende undersøgelse.
- Andel af recidivister, som modtog en alvorlig straffelovsanktion (fængel eller ny/forlænget ungdomssanktion): 62,5 % af de unge i længerevarende Grenen-forløb; 83 % for de kortere Grenen-forløb; 75 % for de unge i den landsdækkende undersøgelse.
- Andele med recidiv til alvorlig kriminalitet: 35,7 % af de unge i længerevarende Grenen-forløb; 62,5 % i kortere Grenen-forløb; 62,6 % af de unge fra den landsdækkende undersøgelse.

Grenen har indtil videre opnået over gennemsnitlige resultater både med hensyn til recidiv og med hensyn til alvorligheden af recidivet i gruppen med længerevarende, sammenhængende forløb.

2. Datagrundlag

De foreløbige erfaringer med ungdomssanktionen i landet som helhed er belyst i rapporten "Ungdomssanktionens forløb", offentliggjort af Justitsministeriets Forskningsenhed i november 2006 (se Justitsministeriets hjemmeside www.justitsministeriet.dk).

Analysen rummer bl.a. recidivtal fra hele landet under ét. Denne del af Forskningsenhedens rapport baserer sig på et udtræk fra Det Centrale Kriminalregister (CKR) vedrørende 147 unge idømt ungdomssanktion efter straffelovens § 74 a i perioden fra 1. juli 2001, hvor lovbestemmelsen trådte i kraft, til begyndelsen af januar 2004. I hvert enkelt tilfælde opgives recidiv og evt. sanktion vedrørende perioden fra idømmelsen af ungdomssanktionen og to år frem, hvor den oprindeligt idømte ungdomssanktion var udstået. Det er disse tal, som i denne sammenhæng fungerer som sammenligningsgrundlag for recidivtallene fra Grenen.

Nærværende redegørelses datagrundlag hidrører fra et anonymiseret udtræk fra CKR, som Center for Kvalitetsudvikling har fået foretaget den 4. oktober 2007. Udtrækket omfatter i alt 22 unge, som er idømt ungdomssanktion i perioden fra marts 2003 til juli 2005, og som har haft den behandlingsmæssige del af deres ungdomssanktion (eller dele heraf) i regi af Grenen. Der er i alt seks af de unge, der indgår i dette datasæt, som også indgik i datasættet til Justitsministeriets undersøgelse.

Gruppen på 22 unge er i forbindelse med udtrækket blevet underopdelt i to kategorier: En gruppe på 14 unge med både fase 1 og 2 på Grenen og en anden gruppe på 8 unge med anbringelser i fase 1 og fase 2 på to eller flere forskellige institutioner.

Formålet med denne opdeling er at skelne mellem længerevarende, sammenhængende anbringelsesforløb og mere fragmenterede anbringelsesforløb. Grenen tilbyder kommunerne en sammenhængende socialpædagogisk indsats på institutionens sikrede og åbne afdelingen under henvisning til en faglig vurdering af, at dette vil give et bedre udfald end mere fragmenterede anbringelsesforløb (f.eks. med institutionsskift mellem fase 1 og fase 2). Det har således interesse at sammenligne bl.a. recidivet i de to grupper.

3. Metodiske bemærkninger

Først og fremmest skal det understreges, at en opgørelse baseret på data vedrørende 22 sager fordelt på to grupper uundgåeligt vil være behæftet med usikkerhed, og derfor ikke kan give anledning til at drage håndfaste konklusioner. Redegørelsen skal ses som en foreløbig indikation af, hvordan Grenens sammenhængende socialpædagogiske indsats indtil videre har fungeret i forhold til at forhindre tilbagefald til ny kriminalitet.

Videre er det vigtigt at være opmærksom på, at data ikke giver mulighed for at belyse, endsi- ge kompensere for den selektion, der kan være sket i forbindelse med de anbringende kom- muners beslutning om at benytte Grenens tilbud om et sammenhængende forløb på institutio- nens sikrede og åbne afdelinger eller ej. Der er en risiko for, at der er en systematisk forskel i udvælgelsen af de to grupper.

Sluttelig henledes opmærksomheden på, at opgørelsen vedrørende de unge fra Grenen som sagt overvejende baserer sig på nyere sager end rapporten fra Justitsministeriets Forsknings- enhed. Man kan ikke afvise, at der generelt over tid er sket en modning af den socialpædago- goiske indsats i forbindelse med ungdomssanktionen, og at det således er problematisk at sammenligne forløb startet i perioden fra 2003 til 2005 med forløb fra 2001 til 2004. I den for- bindelse er det dog værd at være opmærksom på, at Forskningsenheden ikke fandt tegn på, at

recidivet havde sammenhæng med, om den pågældende unge var idømt en ungdomssanktion først eller sidst i den periode, som Forskningsenhedens undersøgelse dækker.

4. Resultater

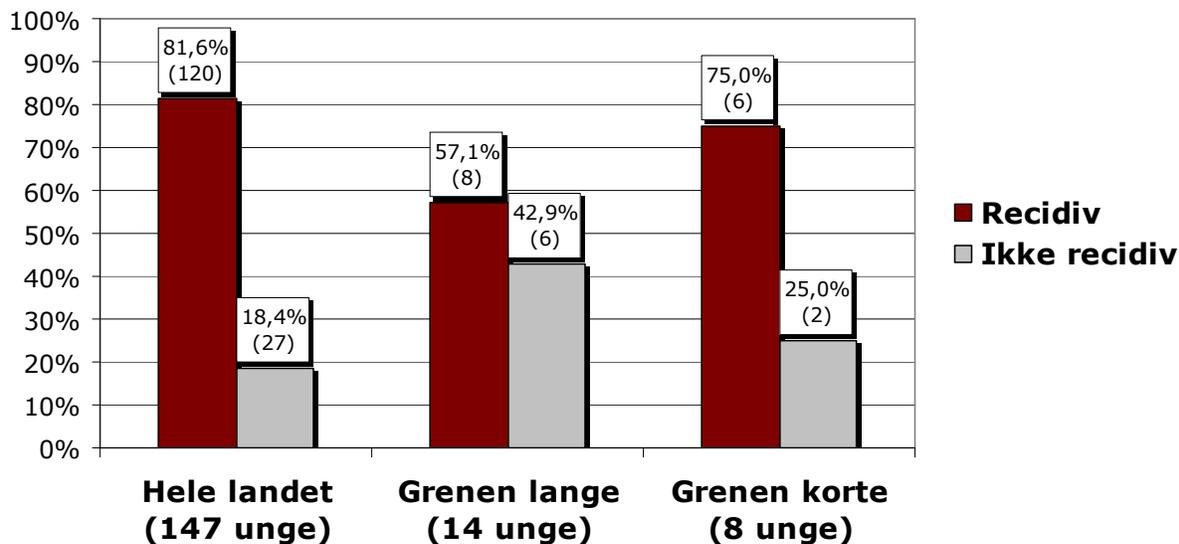
Som det fremgår af figur 1 nedenfor, viste Forskningsenhedens CKR-udtræk, at der i landet som helhed var en recidiv-andel på knapt 82 % blandt de 147 unge, der havde modtaget en ungdomssanktion i perioden frem til januar 2004 (svarende til, at 120 unge havde recidiveret). Under en femtedel af de unge havde således holdt sig fri af ny straffelovskriminalitet i toårsperioden.

Udtrækket vedrørende de unge i et længerevarende forløb i Grenen gav et lavere recidiv, idet 57 % af de 14 unge i gruppen havde modtaget en sanktion i henhold til straffeloven i den omfattede periode. Forskellen er tæt på at være statistisk signifikant på et 95 %-sikkerhedsniveau – svarende til, at der alt andet lige er godt 5 % chance for at se en forskel af denne størrelsesorden som resultat af en tilfældighed i udtagningen af stikprøven.

I gruppen med kortere forløb i Grenens regi havde 75 % recidiveret i løbet af opfølgingsperioden – tæt på resultatet af Justitsministeriets undersøgelse.

Figur 1: Andel unge med ny kriminalitet

Andel unge

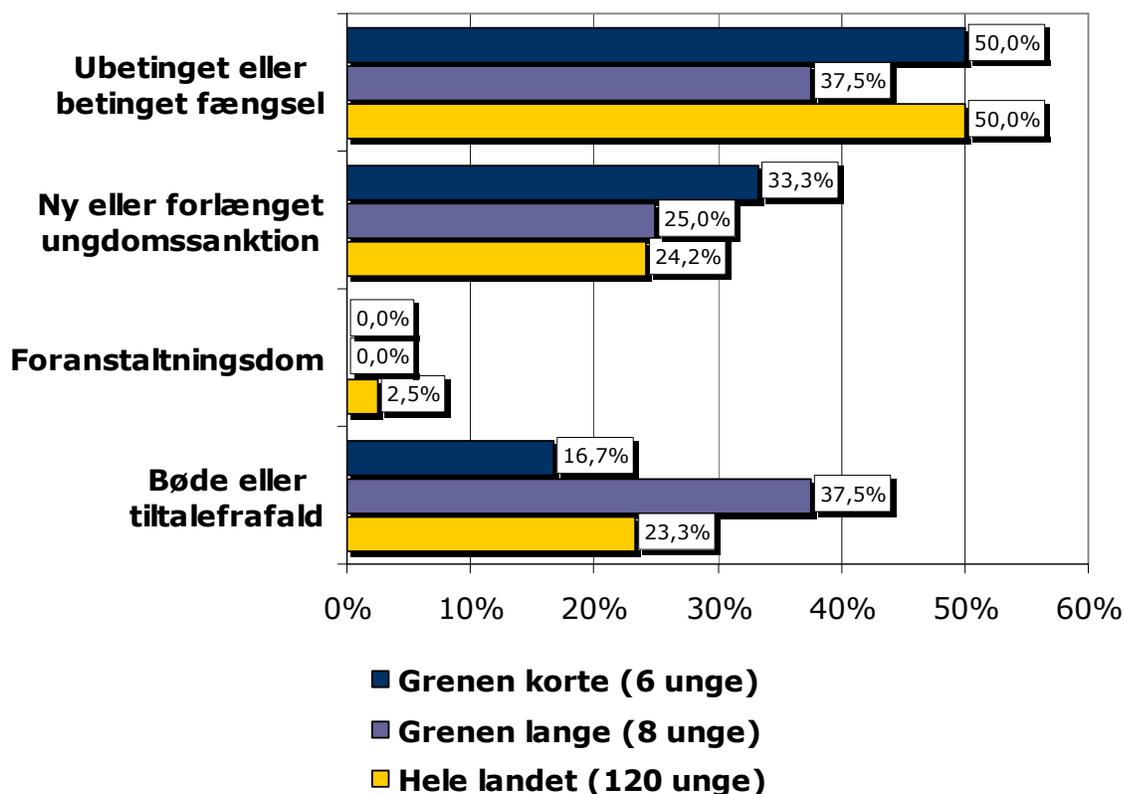

Det har naturligvis også interesse at se på alvorligheden af de straffelovssanktioner, som de unge med tilbagefald til ny kriminalitet er blevet idømt. Figur 2 baserer sig på oplysninger vedrørende den alvorligste straffelovssanktion, som hver enkelt af de unge med tilbagefald har modtaget i perioden.

Det ses, at de 120 unge med recidiv i Forskningsenhedens undersøgelse i knapt 75 % af tilfældene modtog sanktioner i de alvorligere kategorier, betinget/ubetinget fængsel eller ny/forlænget ungdomssanktion, mens samme andel blandt de unge med længerevarende anbringelsesforløb på Grenen var på 62,5 %. Der var her en større andel med sanktioner i den mindre alvorlige kategori, bøde eller tiltalefrafald. Blandt de unge med kortere forløb i Grenens regi var andelen med alvorligt recidiv til gengæld på 83 %.

Med forbehold for det beskedne antal sager fra Grenen er der altså foreløbig tegn på, at de unge med længerevarende forløb har mindre alvorligt tilbagefald end det billede, man ser i landet som helhed og i forbindelse med de mere fragmenterede forløb på bl.a. Grenen.

Figur 2: Idømte sanktioner ved recidiv

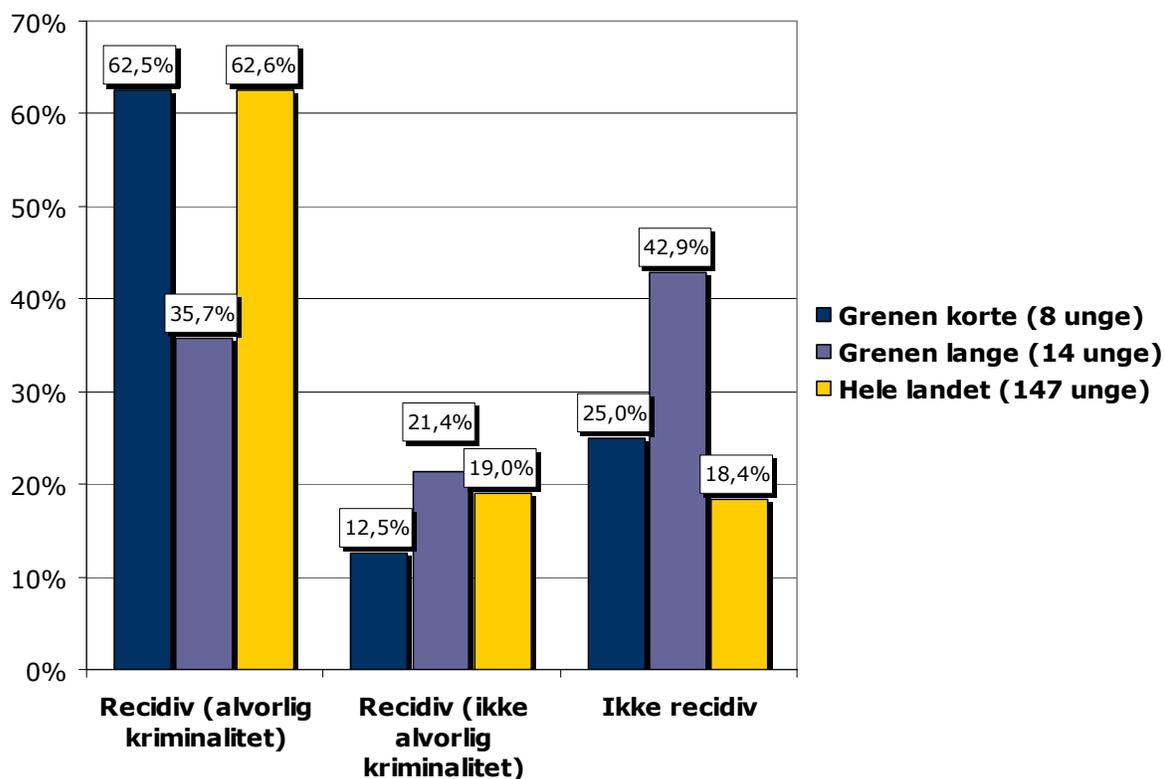
5. Opsamling

Kombinerer man oplysningerne fra figur 1 og 2, og sætter dem i forhold til den samlede gruppe af unge, ses det, at andelen af unge med recidiv til mindre alvorlig kriminalitet er stort set ens i Justitsministeriets undersøgelse og i opfølgningen vedrørende de længerevarende forløb på Grenen (figur 3).

Til gengæld har kun 35,7 % af de unge med længerevarende anbringelser på Grenen begået alvorlig ny kriminalitet sammenlignet med knapt 63 % af de unge fra både Forskningsenhedens undersøgelse og opfølgningen vedrørende de unge med kortere forløb i Grenens regi.

Grenen har med andre ord indtil videre opnået overgennemsnitlige resultater både med hensyn til at forhindre recidiv og med hensyn til at reducere alvorligheden af recidivet i gruppen med længerevarende, sammenhængende forløb.

Figur 3: Alvorlighed af recidiv

6. Perspektiver

Denne opgørelse kan som nævnt ikke danne grundlag for at drage faste konklusioner vedrørende Grenens sammenhængende socialpædagogiske indsats, men data understøtter relevansen af at arbejde videre med at udvikle og dokumentere resultaterne af Grenens sammenhængende behandlingskoncept.

Mere generelt understreger denne opgørelse relevansen af at benytte CKR-data som et pålideligt og lettilgængeligt grundlag for at sammenligne de resultater, der opnås i arbejdet med målgruppen på tværs af institutioner og indsats typer. Recidiv-data skal kombineres med andre datatyper, men kan udgøre et centralt og objektive element i et samlet evalueringsgrundlag.

Igangsættes en tilbagevendende recidiv-opfølgning anbefales det dog at sikre, at der så vidt muligt indsamles nuancerede data, der kan belyse de unges baggrund (herunder selve anbringelsesbaggrunden) med henblik på at kortlægge og, om muligt, tage højde for evt. selektion i fordelingen på forskellige typer af anbringelsesforløb.